

DYSLEKSJA W PIGUŁCE

JAK ROZPOZNAĆ, ZDIAGNOZOWAĆ I POMÓC DZIECKU.

CO TO JEST DYSLEKSJA?

Dysleksja to specyficzne trudności w nauce czytania i pisania stwierdzone u ucznia, pomimo stosowania standardowych metod nauczania i inteligencji na poziomie co najmniej przeciętnym oraz sprzyjających warunkach społeczno-kulturowych.

JAKIE SA PRZYCZYNY DYSLEKSJI?

Przyczyny dysleksji jak do tej pory nie zostały do końca jednoznacznie ustalone. W jednej z teorii dotyczącej rozwoju dysleksji bierze się pod uwagę uwarunkowania genetyczne u dziecka. Obecnie szacuje się, że około 10-15% uczniów w szkołach cierpi z powodu dysleksji, z czego u około 3-5 % można stwierdzić naprawdę mocno wyrażone nasilenie dysleksji. Zdecydowanie częściej (około 4 razy częściej) z powodu dysleksji cierpią chłopcy niż dziewczynki.

GŁÓWNE RODZAJE ZABURZENIA

- dysleksja – trudności w nauce czytania i pisania
- dysortografia – brak umiejętności opanowania podstawowych zasad gramatycznych i interpunkcyjnych
- dysgrafia – brak umiejętności czytelnego pisania
- dyskalkulia – trudności w opanowaniu wiedzy i umiejętności matematycznych

JAKIE SĄ OBJAWY DYSLEKSJI?

Objawami, na które zwykle jako pierwsi zwracają uwagę rodzice, to nieładny charakter pisma ich dziecka, jak również wyjeżdżanie z linijek w czasie pisania, częste mylenie liter oraz ciągłe błędy w zeszytach. Są to też objawy, na które jako pierwsze zaczynają również reagować nauczyciele w szkole. Początkowo jednak, zarówno rodzice, jak i nauczyciele, zazwyczaj nie myślą o dysleksji, a jedynie o tym, że dziecko jest niestaranne, nieprzykładne i po prostu nie chce mu się uczyć. Dopiero z biegiem czasu zaczynają obserwować, że dziecko naprawdę się stara, poświęca nauce dużo czasu, a mimo tego nie jest ono w stanie nauczyć się pisać bez błędów ortograficznych, jak również nie jest w stanie poprawić swojego charakteru pisma. Ale to nie jedyne objawy ryzyka wystąpienia dysleksji.

Do symptomów dysleksji należą:

- pominięcie w okresie niemowlęctwa etapu raczkowania (dzieci od razu zaczynają chodzić),
- opóźniony rozwój mowy
- problem z budowaniem z klocków i układaniem puzzli
- problemy z orientacją kierunkową, czyli mylenie, która strona jest prawa, a która lewa
- problem ze skupieniem uwagi
- problemy z nauczeniem się na pamięć krótkiego wiersza
- problemy z wymienieniem w kolejności dni tygodnia, miesięcy
- zaburzenia lateralizacji (oburęczność)
- problem z zawiązaniem butów, używaniem przy jedzeniu sztućców, jazdą na rowerze czy nawet z zapinaniem guzików
- trudności z czytaniem (wolno, przekręcając słowa, zamieniając miejscami głoski w poszczególnych wyrazach, problem z dzieleniem wyrazów na sylaby; bardzo szybko, „zjadanie wyrazów”)
- problemy z odróżnianiem podobnych liter (m- n, l-t-ł)
- często mylenie liter b-p, d-b, d-g, u-n, m-w, n-w (inwersja statyczna) s-z, dz-c, sz-s, o-a, ł-l, ę-e
- powtarzające się błędy ortograficzne i interpunkcyjne
- pomijanie znaków diaktrycznych (niestosowanie tzw. ogonków w „ą” i „ę”)
- problemy z rozumieniem czytanego tekstu
- niestaranne pismo, powolne pisanie oraz obniżony w stosunku do wieku poziom graficzny pisma i rysunków
- trudności w samodzielnym pisaniu i przepisywaniu tekstów

DIAGNOZOWANIE DYSLEKSJI

W przypadku dysleksji bardzo ważna sprawa jest postawienie właściwej diagnozy, ponieważ trzeba pamiętać, że dzieci z dysleksją są często narażone na niepowodzenia szkolne, które mogą powodować frustrację i zniechęcenie do nauki. Dlatego też, jeśli tylko zaobserwujemy, że nasze dziecko pomimo chęci i zaangażowania w naukę ma ogromny problem przede wszystkim z pisaniem i czytaniem to powinniśmy zgłosić się z nim do poradni pedagogiczno-psychologicznej, gdzie specjalista po rozmowie z dzieckiem oraz po wykonaniu przez dziecko specjalnych testów może postawić diagnozę dysleksji. Badanie takie przeprowadza się najwcześniej w klasie IV, ponieważ wtedy dziecko powinno opanować w stopniu wystarczającym umiejętności czytania i pisania. We wcześniejszych klasach można przeprowadzić ocenę ryzyka dysleksji za pomocą kwestionariusza, który będzie pomocny przy dalszym diagnozowaniu.

UDZIELANIE WSPARCIA

Uczniowie ze zdiagnozowaną dysleksją mają w szkole możliwość uczestniczenia w dodatkowych zajęciach terapeutycznych oraz dostosowanie form i metod pracy w bieżącej pracy lekcyjnej do dysfunkcji dziecka zgodnie z zaleceniami poradni. Korzystają też z dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty. Istotną w pokonywaniu trudności rozwojowych jest postawa i rola rodziców, którzy w środowisku domowym powinni dodatkowo wspierać oddziaływania terapeutyczne zapoczątkowane w szkole. Trzeba pamiętać, że choć nie da się całkowicie wyleczyć dysleksji, to można na tyle złagodzić jej przebieg, że objawy stają się prawie niezauważalne, bo dziecko nauczy się samokontroli w pracy szkolnej i bazowania na wypracowanych metodach.

CIEKAWOSTKA:

M1M0 Ż3 T3N T3K5T 24W13R4 MN5ÓTW0
BŁDĘÓW, T0 1 T4K 5P0R0 O5Ó8 JE5T W 5T4NI3
60 0DC2YTAĆ. 4 T0 D2ĘK1 T3MU, Ż3 5Ł0WA
D08R53 ZN4MY Z W1DZ3N14. N13 MU5IMY 1CH
C2YT4Ć LITREK4 PO L1T3RC3, 80 W MÓ26U
M4MY 08524R 0DP0W1ED214LNY ZA W2R0K0W3
R02P02N4W4N13 WYR4ZÓW. U O5ÓB 2
DY5L3K5JĄ 08524R T3N P0DC245 C5YT4NI4
4KTYWUJ3 51Ę 5ŁA8IEJ N1Ż U O5Ó8
CZYT4JACYCCH PR4WDIŁ0W0

Katarzyna Dmitrzak, pedagog specjalny